

НАСИЛЛЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Тетяна Аблонська,
практичний психолог II кат.,
ВП «Коледж технологій та дизайну
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка»

ВИВЧЕННЯ УЯВЛЕНЬ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ПРО ІНФОРМАЦІЙНЕ НАСИЛЛЯ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

У статті розглядається зростаюче значення інформаційної складової суспільного життя. Розкрито поняття інформаційного насилля. Зроблений аналіз існуючих точок зору з проблеми інформаційного насилля. Представлені дані соціологічного опитування студентської молоді щодо інформованості з питання інформаційного насилля і його протидії в гендерному аспекті.

Tetiana Ablonska

SURVEY OF STUDENTS' AWARENESS OF INFORMATION VIOLENCE: GENDER ASPECTS

The article examines the increasing importance of informational component of social life. The concept of informational violence was determined. Analysis of existing perspectives of the problem of informational violence is provided. The results of sociological survey of student's awareness of what is informational abuse and how to oppose it are analyzed through gender perspective.

Сучасний період називають інформаційною епохою, на що існує чимало підстав, адже інформації з'являється надто багато. Цьому сприяє розвиток новітніх технологій, зокрема, комп'ютерних. Багато людей вважають, що брак інформації є ознакою несвободи, але надлишок інформації також є умовою дезорієнтації особистості, оскільки звичайна людина не в змозі переробити такий величезний потік інформації і, спираючись на цю інформацію, якось вирішувати свої життєві проблеми. Ця проблема в певному сенсі, була передбачуваною, адже кожна нова технологія породжує певні проблеми. Суспільство має належним чином осмислити та вирішувати ці проблеми.

В останній час все частіше проявляється агресія та насильство, що відповідає соціально-економічній та культурній ситуації місця і часу. Інформаційне насильство виступає очевидним аспектом суспільного життя в умовах кризи і нестабільності. Його особлива небезпека полягає в породженні постійного і глибокого емоційного стресу у населення, особливо у молоді. Інформаційне насильство є частиною насильства загалом. Воно притаманне живим та неживим системам, має біологічні та фізичні коріння. В інформаційному суспільстві змінюється специфіка, способи здійснення насильства та його масштаби, воно може використовуватися в якості зброї, здатної деморалізувати і, навіть, знищити супротивника.

Зрозуміло, що зараз необхідна розробка системи заходів з подолання чи хоча б пом'якшення інформаційного насильства. Сучасний світ все частіше називають «глобальним селом», де інформація досягає практично будь-якого місця з небаченою раніше легкістю і швидкістю, чи то мегаполіс, чи то село. І вплив інформаційних потоків уже не стримується ні моральними, ні культурними межами. Саме тому питання інформаційної безпеки та регулювання інформаційної сфери так хвилюють громадськість.

У ситуації, що склалася, у зв'язку зі свободою діяльності засобів масової інформації, стало актуальним питання про цензуру як інструмент контролю за інформацією, що міститься в засобах масової інформації, тобто про суспільний вплив на пресу. Телебачення має свою особливість – вміння переконувати. Тому виникає небезпека нехтування самостійного мислення значної частини населення [1, с. 38]

Серед досліджень вітчизняних і зарубіжних авторів, присвячених аналізу різних аспектів інформаційного насильства, можна виділити роботи наступних вчених, як Г. С. Батигін, Ж. Бодрійяр, Р. А. Борецький, А. Гуггенбуль, М. М. Назаров, Г. Г. Почепцов. Проблемою теорії насильства і ненасильства займалися М. Ганді, Л. М. Толстой, М. Кінг, а також вітчизняні вчені А. Гжегорчик, Я. І. Гилянський, П. Є. Матвеев. Соціальний і філософський аспекти насильства висвітлено в роботах О. В. Башкатова, А. А. Гусейнова, В. Г. Федотової. Феномен соціального насильства знайшов своє відображення в працях П. Бергера, П. Бурдьє, М. Кастельса, Т. Лукмана, Р. Маркузе, Дж. Мос. Дослідженнями психології насильства займалися К. Брон, Д. Іванчек, Дж. Кобрин, Д. Левінсон, Р. Ленг, Е. Міллер, Т. Я. Сафронова, Є. Т. Соколова, Д. Финкелхор, О. М. Цимбал. Проблеми інформаційних та психологічних війн, а також інформаційної безпеки велику увагу в своїх дослідженнях приділяли В. А. Братчиков, А. І. Воєводін, В. А. Галатенко,

Г. В. Грачов, Ю. Кожух, В. Г. Крисько, А. Лазарев, С. Лисичкін, С. Полікарпов, Г. Г. Почепцов, Л. В. Ракитянская, С. П. Расторгуев, Л. Шелепін.

Дослідження уявлень про інформаційне насильство в студентському середовищі (в гендерному аспекті) коледжу було проведено вперше. Таким чином, результати даного дослідження є не тільки важливим матеріалом для аналізу, але і основою до подальших досліджень, метою яких буде виявлення динаміки основних показників, пов'язаних з інформованістю і усвідомленістю даного питання. Соціологічне опитування проводилося у березні 2014 р.

Мета дослідження: з'ясувати, наскільки поінформовані студентів коледжу щодо інформаційного насильства.

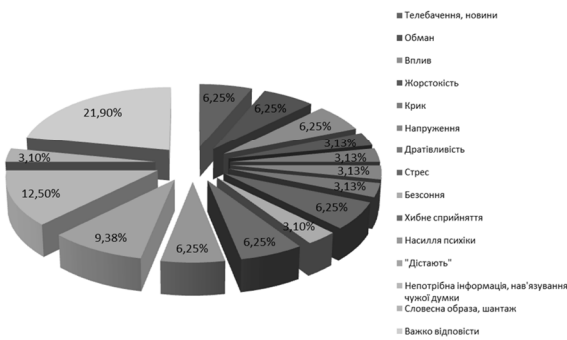
Об'єкт дослідження: студенти 2–4 курсів коледжу.

Предмет дослідження: уявлення про інформаційне насильство.

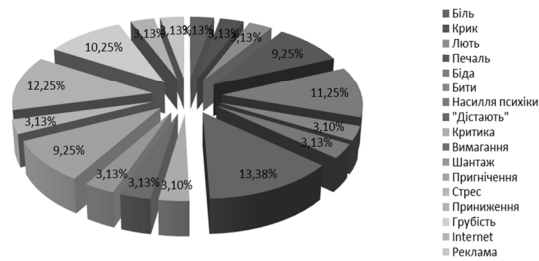
Метод проведення: анкетування за місцем навчання.

Дослідження дозволило провести аналіз уявлень студентів з низки питань: «Що таке інформаційне насильство?» (асоціативний ряд слів), «Як протистояти інформаційному насильству?».

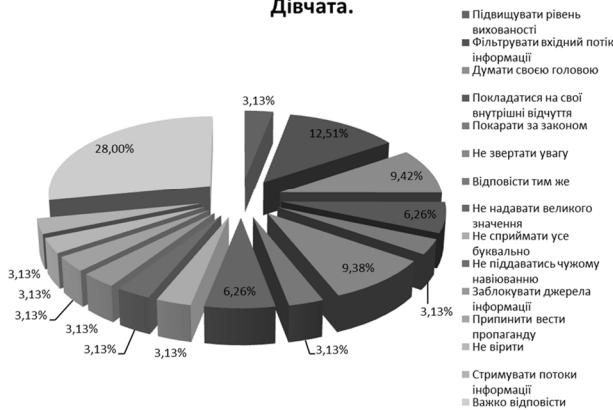
Характеристики насилля.
(асоціативний словесний ряд). Дівчата.

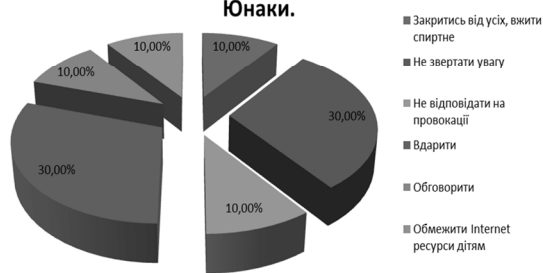
Характеристики насилля.
(асоціативний словесний ряд). Юнаки.

Як протистояти інформаційному насильству?
Дівчата.

Як протистояти інформаційному насильству?
Юнаки.

Під час дослідження було опитано 64 студенти, які навчаються на 2–4 курсах коледжу. Серед опитаних 41% – студенти 2–3 курсу (30% – дівчата, 11% – юнаки); 59% – студенти 4-го курсу (42% – дівчата, 17% – юнаки). Вік студентів – 16–23 роки.

ЛІТЕРАТУРА

1. Адамьянц Т. Проблема диалога в общении с экраном : миллион картинок экрана – одна «картина мира» телезрителя (семиосоциопсихологический анализ) / Т. Адамьянц // Мир психологии. – 2000. – № 2.
2. Социально-философские проблемы информационного насилия [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.nauka-shop.com/>